

הלכות הדרף היומי

מסכת ראש השנה

תוכן

- א. מודים חכמים לרבן גמליאל בברכות של ראש השנה ויוה"כ.....1
- ב. כיון שאמר ובתורתך כתוב לאמר שוב אינו צריך.....1
- ג. לעולם יסדיר אדם תפלתו ואחר כך יתפלל ... בברכות של ראש השנה ושל יום הכפורים ושל פרקים אבל דכל השנה לא.....2
- ד. עם שאחורי כהנים אינן בכלל ברכה.....3
- ה. לא פטר רבן גמליאל אלא עם שבשדות ... אבל בעיר לא.....5
- הדרן עלך יום טוב.....7

דף לה.

א. מודים חכמים לרבן גמליאל בברכות של ראש השנה ויוה"כ

למרות¹ שבשאר ימות השנה אין הש"ץ מוציא בתפלתו אלא את מי שאינו בקי אבל הבקי אינו יוצא בתפלת הש"ץ כמו שיבואר להלן, אבל במוסף של ראש השנה אף הבקי יוצא בתפלת הש"ץ, לפי שהן ברכות ארוכות. והוא שיהיה בבית הכנסת עם הש"ץ וישמע ממנו התפלה מראש ועד סוף, ומי שהוא אנוס ואינו יכול לבא לבית הכנסת כגון עם שבשדות וזקן וחולה, פוטר הש"ץ אף על פי שלא שמע ממנו התפלה.

ובמינו שהמנהג שהש"ץ מפסיק בפיוטים באמצע התפילה, אין אדם יוצא בתפילת הש"ץ אפילו אם הוא לא שמע הפיוטים, מכל מקום הוא שוהה כדי לגמור את כל התפילה וצריך לחזור לראש, ואפילו אם אינו שוהה כל כך מכל מקום לכתחילה אסור לפסוק אפילו מעט בתפילה.

ואפילו במקום שאין אומרים פיוטים באמצע התפלה, אעפ"כ מוטב שיתפלל כל אחד ואחד בעצמו, כי מי שירצה לצאת בתפלת הש"ץ צריך שיכוין לכל מה שאומר ש"ץ ואם חיסר אפילו תיבה אחת שלא שמע אותה מהש"ץ לא יצא, ואין כל אדם יכול לעמוד בזה לפיכך נהגו כל ישראל להתפלל תפלת מוסף תשע ברכות בלחש תחלה, וגם הש"ץ יתפלל עמהם כדי להסדיר תפלתו.

ב. כיון שאמר ובתורתך כתוב לאמר שוב אינו צריך

¹ שולחן ערוך הרב אורח חיים סימן תקצא סעיף ב - ד

הלכות הדרה היומי

מסכת ראש השנה

כבר התבאר לעיל דף לב. שלמרות שאין² פוחתין משלשה פסוקי מלכיות, זכרונות ושופרות, ואם פחת לא יצא, זהו רק כשכבר התחיל לומר פסוק אחד של מלכיות, או של זכרונות, או של שופרות, אז צריך להזכיר כל העשרה פסוקים. אבל אם לא התחיל עדיין בשום פסוק, אם הוא רוצה אינו צריך להזכיר כלל הפסוקים.

אלא אומר – ולעולמי עד תמלך בכבוד, כפתוב בתורתך³, וכן כתוב בדברי קדשך, וכן נאמר על ידי עבדיך הנביאים, אלהינו ואלהי אבותינו, מלך על כל העולם כלו בכבודך, וכו' וכן בזכרונות, להרבות זרעו בעפרות תבל וצאצאיו כחול הים. כפתוב בתורתך וכן כתוב בדברי קדשך, וכן נאמר על ידי עבדיך הנביאים, אלהינו ואלהי אבותינו, זכרנו בפרזן טוב לפניך וכו'. וכן בשופרות ובקול שופר עליהם הופעת. כפתוב בתורתך. וכן כתוב בדברי קדשך, וכן נאמר על ידי עבדיך הנביאים, אלהינו ואלהי אבותינו, תקע בשופר גדול לחרותנו וכו'.

במה דברים אמורים בימים הראשונים, אבל בזמן הזה אסור לעשות כן לכתחלה, לפי שכבר קבלו כל ישראל עליהם חובה, לומר כל העשרה פסוקים ואין לשנות⁴.

ג. לעולם יסדיר אדם תפלתו ואחר כך יתפלל ... בכרכות של ראש השנה ושל יום הכפורים ושל פרקים אבל דכל השנה לא

תפלה⁵ של מועדות, ומוסף של ראשי חדשים, ויעלה ויבא שבשחרית⁶, וברכת הלבנה⁷, ועל הניסים שבחנוכה ופורים⁸, אין אדם רגיל בהן כל כך, מפני שאינו מתפלל אותן תדיר אלא לפרקים, לפיכך צריך להסדיר אותן מתחלה קודם שיתפלל כדי שתהא תפלתו שגורה בפיו.

² שו"ע ונו"כ תקצא ד

³ נוסח זה בשו"ע הרב שם ה ועיין מ"ב שם י יא

⁴ מ"ב שם יא מהמנ"א

⁵ שו"ע ונו"כ ק

⁶ ובראש חודש לדעת הטור אין צריך להסדיר, אמנם בראש חודש חשון לכולי עלמא צריך סידור. דגול מרבבה שם

⁷ כתב מחצית השקל שלא כדון נוהגין העולם שאומרים ברכת קידוש לבנה בע"פ ואינם מסדרים אותה מתחלה. מ"ב שם ב

⁸ מ"ב שם א

להצטרפות להלכות הדרה היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>

הלכות הדרף היומי

מסכת ראש השנה

ועבשיו נוהגים להקל בזה, ויש שלמדו זכות עליהם לומר שלא הצריכו להסדיר אלא כשמתפללין בעל פה, אבל כשמתפללין מתוך הספר א"צ להסדיר שהרי רואה מה שמתפלל. ולכתחלה בודאי נכון ליזהר להתפלל בחנוכה ופורים ומועדים ור"ח, עכ"פ תפלה ראשונה מתוך הסידור ודי⁹.

ויכול להסדיר תפילתו גם בהרחוק, ואינו חייב לאמרו בפה דוקא¹⁰.

ומכל מקום תפלה שצריך להבין פירוש הדברים ודאי צריך ללמוד ולהסדיר תחלה, שאין ספר מועיל לו בזה, ובפרט בפיוטים שחמור פירושם¹¹.

ד. עם שאחורי כהנים אינן בכלל ברכה

ברכת כהנים צריך להיות פנים כנגד פנים¹², ולפיכך עם שאחורי הכהנים¹³ אינם בכלל ברכה¹⁴, אבל מלפניהם ובעדיהם גם אם הם בעדיהם ממש בשוה¹⁵. ואפילו מחיצה של ברזל אינה מפסקת בין ישראל לאביהם שבשמים, רק שיחזירו פניהם כלפי הכהנים¹⁶.

ולכן יש שרקדקו לעמוד ממש לפני הכהנים¹⁷. ובודאי לכתחילה כשאפשר יש לעמוד נגד הכהנים בלי הפסק של עמוד או קיר וכדו'¹⁸, אך במקום שדחוק יכולים לעמוד הציבור או הכהנים מאחורי עמוד ואפילו בחדר הסמוך לביהכ"נ, או בתצר ביהכ"נ.

⁹ מ"ב שם ועיין בברכי יוסף שם ב כן נוהגין ברוב תפוצות הגולה ובארץ הצבי שאינם מסדרים שום תפלה, וסמכו על חילוק רבינו מנחם, ואפילו שהוא כתב 'וצריך עיון, וגם מרן הב"י חלק עליו, קבעוהו להלכה גדולי ישראל שנות דור ודור דלא הזיגן לרבנן קשישאי וקדישי דמסדרי, משום דהוא חילוק אמיתי ומורגש לחוש, עין רואה ואוזן שומעת דרגילי טובא בתפלות אשר בספר נכתבים

¹⁰ ז"ל באשל אברהם (בוטשאטש) "נראה שע"י הרהור ג"כ מהני כמו אמירה בפה. שכמו שאם סידר בפיו התפילה ההיא או נוסח ההוא, יכול להתפלל אח"כ שלא מתוך הסידור, כן הוא ע"י מה שמהרהר הנוסח אז קודם התפילה".

¹¹ מ"ב שם ג

¹² מ"ב קכח לו

¹³ שו"ע ונו"כ קכח כד

¹⁴ ואף הנשים יש להקפיד שלא יהיו אחרי הכהנים שאף הם בכלל הברכה להלכה. שו"ת קנין תורה ח"ה סי' י

¹⁵ מ"ב שם צה

¹⁶ ביאור הלכה שם ד"ה אבל

¹⁷

כ"ה בהנהגות התת"ס, ובבית ברוך על החי"א כלל ל"ב ס"ק קמ"ה כיון שאין מקור מדינא להנהגה זאת לכן מי שאינו מפורסם בפרישות והסידות יש למנוע מזה משום יוהרא, בתשובות והנהגות ח"ג סי' מ"ז כותב שמלשון הרמב"ם (בפ"ד מהל' תפילה ה"ז) מתבאר דצריך פנים כנגד פנים ממש כאדם המקבל ברכה מחבירו.

¹⁸ ליקוטי הלכות להחפץ חיים וצ"ל (סוטה ל"ח ב) בעין משפט סקס"א.

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>

הלכות הדרף היומי

מסכת ראש השנה

וערדים שלאחריהם כלאחריהם¹⁹, כגון אותם העומדים בכותל מזרחי וההיכל בולט קצת לבית הכנסת והכהנים עומדים לפניו אף על פי שהעומדים אצל הכותל הופכים פניהם כלפי הכהנים אינו בכלל ברכה²⁰.

ועם שבשדות כיון שהם אנוסים שטרודין במלאכתם ואינם יכולים לבא לבית הכנסת, הם בכלל ברכה אפילו הם אחורי הכהנים²¹. אבל כל מי שהוא בעיר ויכול לבוא לבית הכנסת לקבל הברכה פנים אל פנים כדת של תורה, ואינו בא, מראה בעצמו שאין הברכה חשובה בעיניו לבא לבית הכנסת בשבילה, לכך אינו בכלל ברכה אם הוא אחורי הכהנים.

לכן כל מי שהוא בעיר ויכול לבא לבית הכנסת לקבל הברכה ואפילו העומדים בחצר בית הכנסת ואינם יכולים ליכנס לבית הכנסת מפני שאין להם מקום שם, מכל מקום אם עומדים אחורי כותל מזרחי אינם בכלל ברכה, שהרי יכולים לעמוד לצד מערב שהוא נגד פני הכהנים, או יעמדו לצדדי בית הכנסת ויהפכו פניהם לבית הכנסת כלפי הכהנים.

וכן העומדים בבית הכנסת בכותל מזרחי אינם אנוסים²², אף על פי שעכשיו כל אחד קונה לו מקום בבית הכנסת, ואין אחד יכול לעמוד במקום חברו, מכל מקום יכולים לילך למקום הכהנים שהוא פנוי, או לעמוד באמצע בית הכנסת על הבימה או ברוח מערבית של בית הכנסת, או בחצר בית הכנסת לצד מערב או לצדדי בית הכנסת אם אפשר לשמוע שם ברכת כהנים.

אולם כשאי אפשר לו לעקור ממקומו וללכת לנגד כהנים, כגון הש"ץ או אדם שעומד עדיין בתוך תפלתו²³, הרי הוא בכלל הברכה, ושליחי ציבור המדקדקים לעמוד בחזרת התפילה במקום שיהיו לפני הכהנים אין צורך בזה²⁴, אך איש פרטי שיוודע שמאריך בשמו"ע נכון שיעמוד להתפלל במקום שיהיה לפני הכהנים.

¹⁹ מ"ב שם צג

²⁰ מ"ב שם צה

²¹ אמנם מצדד אני דאפשר דעיקר ברכת הכהנים לאותם שהם לפניהם דוקא, או לציבור שבאותו מקום דוקא דאניסי ולא באו שדעתם עליהם, אבל מעולם אין עיקר ברכתם לעולם כולו, אבל אם הכהנים מתכוונים כשמברכים הציבור על איזה יחיד שאנוס מלבוא שהוא כחוץ לארץ, ומפרטים לפני נשיאות כפים שברכתם עליו, מועיל יותר לקבל ברכת ה' שהוא אנוס מלבוא ודעתם עליו, וכשאני בחו"ל, נוהג אני לבקש שני כהנים מיוחסים בארץ ישראל לפני נש"כ לפרט שמי ולכוון בברכתם יום יום עלי, לקבל בזה ברכת הקדוש ברוך הוא על ידי כהנים, ומשלם אני להם דוקא איזה סכום להזכירם על כך, ולדעתי כשמברכין שכינה עמהם, וכשמפרט שם איזה יהודי שאינו יכול לבוא ומתפלל שגם הוא יקבל הברכה, נראה דשעת הכושר הוא להתברך, ועיין היטב בבה"ל קב"ח ס"ק כ"ד ד"ה אם הם אנוסים, תשובות והנהגות כרך א סימן קל.

²² שם

²³ בית ברוך על הי"א כלל ל"ב ס"ק קמ"ד, ואסור לו לעקור ממקומו כדי ללכת לפני הכהנים, אלא יצדד פניו בכל מה דאפשר לצד הכהנים, והיינו אם ברצונו לשתוק ולשמוע הברכה.

²⁴ ועיין בהברכה המשולשת סופ"ז שבהרבה מקומות נוהגים להעמיד עמוד התפילה משוך קצת מארון הקודש מקום עמידת הכהנים. ואם יש כמה כהנים נכון לבקש מאחד מהם שיעמוד צמוד ממש לכותל מזרח כדי לזכות בזה את הש"ץ ולפעמים עוד אנשים העומדים שם בתפלתם, ואף שעקב זאת לא יעלה על הדוכן לית לן בה, כי כבר יש כהנים על הדוכן ואין צריכים כולם לעמוד על הדוכן

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>

הלכות הדרף היומי

מסכת ראש השנה

ה. לא פטר רבן גמליאל אלא עם שבשדות ... אבל בעיר לא

בכל תפילות²⁵ השנה בשחרית מנחה ומוסף, בין בשבת ובין ביום טוב, לאחר שסיימו הצבור תפלתם בלחש, יחזור ש"ץ התפלה בקול רם, שאם יש מי שאינו יודע להתפלל ישמע כל התפלה מהש"ץ ויוצא²⁶, אבל הבקי אינו יוצא ידי חובתו בתפלת ש"ץ אפילו בדיעבד²⁷.

אולם גם אם כולם בקיאים בתפלה, אעפ"כ ירד ש"ץ לפני התיבה ויחזור התפלה בקול רם, כדי לקיים תקנת חכמים שכשתקנו חכמים שיחזור ש"ץ התפלה ולא הצריכו לחפש בכל תפלה אחר כל איש ואיש שבבית הכנסת, אם יש שם מי שאינו בקי אם לאו, אלא תקנו שיהיה ש"ץ חוזר התפלה לעולם שמא יהיה פעם אחד בבית הכנסת מי שאינו בקי²⁸ ויוציאנו הש"ץ ידי חובתו²⁹.

ועוד צריך הש"ץ לחזור התפלה כדי לומר קדושה בעבור לקיים מצות 'ונקדשתי בתוך בני ישראל', וגם כדי לענות מודים שיש בזה מצוה, וגם כדי שהכהנים ישאו כפיהם לברך את ישראל.

ואפילו מי שאינו בקי, אינו יוצא אלא בעבור³⁰ כלומר שט' יהיו שומעין ומכוונים לברכת הש"ץ ויענו אמן אחריו. ואין אדם³¹ יוצא ידי חובתו אלא אם כן שומע תפלת הציבור, לפי שכך היתה התקנה בתחילה כשתקנו תפלת הציבור, שיחזור הש"ץ את התפלה בקול רם כדי להוציא מי שאינו בקי, ואם אינו מתפלל תפילת הציבור אינו יכול להוציא אחרים בתפלתו, אפילו אם הוא צריך להתפלל אז גם לצורך עצמו בלחש, אלא שהוא מתפלל בקול כדי להשמיע גם לחבירו,

²⁵ שו"ע ונו"כ קבד א

²⁶ אם אומרים פיוטים אין מוציא מי שאינו בקי והטעם דא"א לשמוע כל הפיוטים והוא כעין הפסק ומ"מ צריך לחזור ש"ץ התפילה אף בעת אמירת הפיוטים כי לא ימנע לפעמים שיתכוין מי שאינו בקי ויוצא בזה אלא שרחוק הוא. ביאור הלכה שם ד"ה יכוין

²⁷ מ"ב שם א

²⁸ ועיין תשובות והנהגות כרך ג סימן לד שאף שלא מועיל למי שלא התפלל לצאת ידי חובת תפילה, מ"מ מי שהתפלל אלא שחיסר כוונה המעכבת בתפילה לצאת ידי חובת תפילה, י"ל שבשמיעת התפילה מהש"ץ יש בזה תיקון גדול. ואם כן תקנה גדולה היא למי שלא נתכוין כדן שישמע חזרת הש"ץ ויכוין לצאת. ואפשר שזהו כונת הרמ"ע מפאנו בשו"ת סימן קב בשמינית וז"ל "וראוי שנספק בעצמנו בבלתי בקיאים שאם לא כיוננו כל הצורך נכוין לצאת בשעה ששי"צ יורד".

²⁹ וכן כל דבר הניתקן בשביל דבר אחר אין ענינו שלא נעשית התקנה ההיא עד שיהיה שם אותו הדבר שנתקנה בשבילו רק ענינו שנעשית התקנה ההיא עכ"פ נזירה שמא יהיה שם אותו הדבר שנתקנה בשבילו (ואפילו אם בטלה הנזירה לגמרי לא בטלה התקנה שנתקנה במנין חכמים עד שימנו מנין אחר להתייר אף על פי שבטל הטעם שבגללו תיקנו כמו שיתבאר בס"ת"ר).

³⁰ מ"ב שם

³¹ שו"ע ונו"כ תקצד

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>

הלכות הדרף היומי

מסכת ראש השנה

ולהוציאו, ואפילו אם לא יכול חבירו להתפלל בעצמו³², שהתפלה אינה כשאר ברכות שאדם יוצא ידי חובתו בשמיעה ועניית אמן, אבל בתפלה צריך כל אחד ואחד לבקש רחמים, ואין נכון לבקש על ידי שליח אלא אם כן הוא שליח ציבור.

וצריך אותו שיוצא בתפלת ש"ץ, לכיון לכל מה שאומר ש"ץ מראש עד סוף. אולם אינו זקוק לומר לש"ץ שיכוין להוציאו, כיון שכל עיקר ענין תקנת חזרת הש"ץ כדי להוציא מי שאינו יכול להתפלל בעצמו, והרי זה כמכוין להוציא³³.

ואינו יוצא אלא כשמבין בלשון הקודש אלא שאינו יודע להתפלל, אבל אם אינו מבין מה שהש"ץ אומר אינו יוצא בשמיעה מהש"ץ, אלא צריך להתפלל לעצמו בלשון שמבין³⁴.

קודם סיום שמיעת י"ח אפילו לדבר שבקדושה כקדושה או ברכו ששמע מאחרים אינו מפסיק³⁵, אלא לענות אמן אחר ברכות הש"ץ, שאמן הוא בכלל הברכה ואינו חשוב הפסק בתפלה³⁶. אבל לא יאמר ברוך הוא וברוך שמו³⁷, שאין אומרים ברוך הוא וברוך שמו אלא כשעומדים במקום שמתר להפסיק שם.

ולא יאמר מודים דרבנן³⁸, אלא ישמע מהש"ץ מודים ויכרע עמו, ויעמוד ברגליים מכוונות וצמודות כמתפלל שמו³⁹, ויכרע יחד עם הש"ץ כל הדר' כריעות⁴⁰.

ואח"כ יפסע לאחוריו ג' פסיעות⁴¹ כאדם שמתפלל לעצמו. ולא יפסיק ולא ישיח עד לאחר שיפסע, כדרך שאינו מפסיק ואינו שח כשמתפלל הוא בעצמו עד לאחר שיפסע, שהרי שמיעה זו עולה לו במקום תפלה. אולם לענות דבר שבקדושה לבד, יכול להפסיק קודם שפסע.

³² מ"ב שם ב

³³ תשובות והנהגות ה"ג סי' ל"ד

³⁴ מ"ב שם ב כי אף באמירה אינו יוצא אלא א"כ מבין שהרי כשאינו מבין אינו מכוין אפילו באבות ומי שלא כיון באבות לא יצא ידי חובתו כמו שנתבאר בשו"ע סימן ק"א, לפיכך חייב הוא ללמוד להבין פירוש התפלה ולפחות ברכת אבות. אולם בשאר ברכות שמונה עשרה המתפלל בעצמו בלשה"ק אפילו אם אינו מבין הלישון יצא.

³⁵ מ"ב שם ג

³⁶ שו"ע ונו"כ שם ו

³⁷ וכן בכל מקום ששומע ברכה ומתכוין לצאת ידי חובתו בשמיעתו כגון קידוש והבדלה וברכת הפירות והמצות לא יענה ברוך הוא וברוך שמו שהרי שומע כעונה ואסור להפסיק באמצע הברכה, ודעת השו"ע הרב שם ב שאפשר שאפילו בדיעבד לא יצא ידי חובתו כיון שמפסיק בין ה' למלכות בדבר שאינו מתיקון חכמים הרי זה משנה ממטבע שטבעו חכמים בברכות אולם המ"ב שם כא מיקל בזה. וצריך להזהיר לרבים שנכשלים בזה.

³⁸ מ"ב שם מא

³⁹ עיין פמ"ג מ"ז ב ובשעה"צ ב

⁴⁰ כה"ח סק"ז וסקנ"ח

⁴¹ שו"ע ונו"כ שם א

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>

הלכות הדרף היומי

מסכת ראש השנה

למרות שאין הש"ץ מוציא את הבקי מכל מקום מי ששכח ולא אמר יעלה ויבא בראש חודש או בחולו של מועד וכן בכל דבר שצריך לחזור בשבילו, יש לו תקנה שיכוין דעתו וישמע מהש"ץ כל י"ח ברכות מראש עד סוף, כאדם שמתפלל לעצמו, ולא יפסיק ולא ישיח ופוסע ג' פסיעות לאחוריו כנוכר לעיל בשאינו בקי, שכיון שכבר התפלל אלא ששכח מלהזכיר הש"ץ, מוציאו ידי חובתו אף על פי שהוא בקי⁴².

אך אין כל אדם יכול לכיון דעתו לשמוע מהש"ץ מראש ועד סוף, ושמא לבבו יפנה ולא ישמע מהש"ץ איזה דבר המעבב בתפלה, לכן מוטב להתפלל בעצמו ולא יעבור הוא ש"ץ בעצמו לפני העמוד⁴³.

אולם אם טעה בשלוש ראשונות כגון שדילג משיב הרוח, או לא אמר "המלך הקדוש" נחלקו בכך האחרונים, שו"א⁴⁴ שאינו יכול לצאת על ידי הש"ץ ואין הש"ץ מוציא אפילו את עצמו בחזרתו, אם טעה בלחש בג' אחרונות. ואע"ג שהעיקר שהש"ץ מוציא עצמו מכל מקום יש להחמיר לאחר שלא לצאת מהש"ץ בכה"ג.

הדרן עלך יום טוב

הדרן עלך יום טוב וסליקא לה מסכת ראש השנה

ברוך הבורא בתשרי וניסן, שסייען לסיים.
ראשי שנים הם למלכים, כל בני ישראל בני מלכים.
ולרגלים, מקדש ישראל והם מקדשים הזמנים.
ומתוך מעלתינו אמר לנו, כי חק לישראל הוא משפט לאלהי יעקב.

⁴² עיין בחידושי רע"א שכתב וזה לשונו עיין בלשון תוס' והרא"ש דמשמע להדיא אף היכא דלא גמר תפלתו וא"צ לחזור לראש התפלה אלא לחזור לרצה מ"מ אינו חוזר וישמע מהש"ץ כל התפלה ע"ש ובכה"ג לכאורה מפסיק מיד ואינו גומר תפלתו כיון דרצונו לצאת בשמיעה מהש"ץ ממילא מה שגומר תפלתו הוי ברכה לבטלה. ולענ"ד בכה"ג דא"צ לחזור לראש רק לרצה אפשר דימתין עד שיגיע הש"ץ לרצה ומשם ואילך יכוין לתפלת הש"ץ וא"צ לשמוע כל התפלה מראשו ועד סופו עכ"ל ועיין בר"ן ומלחמות סוף ר"ה במה שהביאו מירושלמי ויש לחלק. ביאור הלכה שם סעיף י

⁴³ אלא אם הוא מסופק אם התפלל שאז יעבור ש"ץ. בה"ל שם א ד"ה ויוצא
⁴⁴ מלשון השו"ע כאן משמע שיוצא אך בסי' קכו ד כתב "אם טעה ש"ץ כשהתפלל בלחש, לעולם אינו חוזר ומתפלל שנית מפני טורח הצבור, אלא סומך על התפלה שיתפלל בקול רם, והוא שלא טעה בג' ראשונות, שאם טעה בהם, לעולם חוזר כמו שהיחיד חוזר". ועי"ש במ"ב יז "דוקא כשנוכר קודם שהשלים תפלתו דלית בזה טורח צבור כ"כ אבל אחר שהשלים תפלתו אינו חוזר כ"כ הלבוש וכן הסכימו עמו הרבה אחרונים. ובטור פליג ומקיל אפילו בג' ראשונות בכל גווני והסומך עליו לא הפסיד. ח"א בשם א"ר וכן משמע בביאור הגר"א שהלכה כטור".

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>

הלכות הדרף היומי

מסכת ראש השנה

כי היא חכמתכם ובינתכם, מחשבי חדשים ומקדשי הזמנים.
שאינ בית דין של מעלה נכנסין לדין, אלא אם כן קידשו בית דין של מטה את החדש.
שנזכה להתחדש כל בנה בחידושה, שהם עתידים להתחדש כמותה.
ולפאר ליוצרים על שם כבוד מלכותו.
כבראש השנה יום מלוכה כל באי עולם עוברין לפניו כבני מרון, שתמליכוני עליכם.
ונזכה לראות במהרה.
למרות שאדם נידון בכל יום, שנאמר ותפקדנו לבקרים.
ויש שאדם נידון בכל שעה, שנאמר לרגעים תבחננו.
אך זכינו ונזכה בארבעה דברים מקרעין גזר דינו של אדם, צדקה, צעקה, שינוי השם,
ושינוי מעשה.
וכמה דכייף איניש דעתיה מפי מעלי.
וישראל נאחדים כאלו הם גוף אחד.
והש"ץ מוציא עם שבשדות דפיו כפיהם ומחשבתו כמחשבתם.
דהם כנפש אחד עם כל אחד מישראל.
ובזה נזכה במהרה לראות בגאולה במהרה, בירושלים עירך המהורה.